

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Viite

HE 261/2016 vp

Asia

Ulkoasiainministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtioneuvoston tilannekeskuksesta

Ulkoasiainministeriön vastuulla on Suomen kansalaisten ja Suomessa pysyvästi asuvien ulkomaalaisten suojelu ja avustaminen ulkomailla. Ulkoasiainministeriön toimialalla valmiusasioilla on siten yhteys kansalaispalveluihin ja paikallisiin poikkeustilanteisiin ulkomailla. Useat ulkoasiainministeriötä koskevat häiriötilanteet ovat paikallisia tapahtumia ulkomailla, kuten onnettomuuksia ja luonnonkatastrofeja sekä sotatilaan tai muuhun konfliktiin liittyviä eriasteisia selkkauksia, jotka nostavat uhkatasoa edustuston toimialueella. Lisäksi ulkoasiainministeriö puuttuu tarpeen vaatiessa ripeästi, faktatietoa jakamalla Suomen kansalaisia ja Suomessa pysyvästi asuvia ulkomaalaisia sekä Suomen oikeuskäytäntöjä koskevaan disinformaatioon.

Ulkoasiainministeriö seuraa kansainvälistä tilannekuvaa. Suomen kansalaisia ja Suomessa pysyvästi asuvia ulkomaalaisia koskevat kriisitilanteissa avataan ministeriön valmiuspäällikön päätöksellä ulkoasiainministeriön tilannekeskus. Ulkoasiainministeriö jakaa tilannekuvatietoja erityisesti valtioneuvoston kansliaan ja valtioneuvoston tilannekeskukselle sekä suorajakeluna myös muille valtioneuvoston jäsenille sekä tasavallan presidentin kansliaan. Pääsääntöisesti valtioneuvoston tilannekeskus vastaa ulkoasiainministeriön antaman tilannekuvatiedon levittämisestä muihin ministeriöihin.

Ulkoasiainministeriö pitää myönteisenä hallituksen esityksen tarkoitusta säädellä tarkemmin valtioneuvoston tilannekeskuksesta, selkeyttää tilannekeskuksen tehtäviä ja toimintaa sekä lisätä viranomaisten tiedonvaihtoa. Ulkoasiainministeriö on ollut tyytyväinen aktiiviseen, tehokkaaseen ja molemminpuoliseen yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon valtioneuvoston kanslian tilannekeskuksen kanssa.

Käsillä olevan hallituksen esityksen perusteluissa on otettu huomioon ulkoasiainministeriön lain valmistelun yhteydessä esittämät näkemykset koskien toimivaltaisen viranomaisen operatiivisen toiminnan johtovastuuta, ilmoitusvelvollisuutta, tiedonsaantioikeutta, kansainvälisten tietoturvavelvoitteiden huomioimista sekä valtioneuvoston tilannekeskuksen yhteyspistetehtävien sisällyttämistä lakiesitykseen.

Ulkoasiainministeriö korostaa selkeiden toimivalta- ja johtosuhteiden merkitystä häiriö- ja poikkeustilanteiden hallinnassa. Operatiivisesta toiminnasta vastaa toimivaltainen viranomainen, ja arvion tekeminen tilannekuvan muodostamisen kannalta merkityksellisistä tiedoista kuuluu viranomaiselle, jonka toimialaa asia koskee. Toimivaltaisella viranomaisella on parhaat edellytykset arvioida tilannekeskukselle annettavan tiedon merkittävyttä oman toimialansa kannalta ja myös turvallisuustapah-
tuman vaikutuksia muuhun yhteiskuntaan.

Ulkoasiainministeriössä on jo olemassa ja käytännössä toiminnassa ohjeistus, jolla varmistetaan laki-esityksessä täsmennetty tiedonkulku viranomaisten välillä. Ulkoasiainministeriön valmiuspäivystäjä huolehtii ministeriön johdon, tasavallan presidentin kanslian sekä valtioneuvoston kanslian ja valtioneuvoston tilannekeskuksen informoimisesta tapahtumien laajuudesta riippuen. Valmiuspäivystäjän ohjeistuksessa on korostettu tiedon jakamista valtioneuvoston tilannekeskukseen. Ohjeistusta päivitetään tarpeen mukaan.

Ulkoasiainministeriö puoltaa esityksen pikaista hyväksymistä.

Liitteet

-

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Kansalaispalvelut

KPA-10 Etunimi Sukunimi

Asiasanat KRIISIVALMIUS, VALMIUSASIAT

Hoitaa KPA-10

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi ALI-01; ASA-01; AVS-PAL; EUR-01; HAL-01; HAL-10; HAL-11; HAL-12; HAL-13; HAL-70; ITÄ-01; KEO-01; KPA-01; OIK-01; POL-01; TAS-10; TUO-01; UMI-00; VIE-01; VSI-00

Laatija jakanut